

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 355/2022-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Ivanou Halahijovou, advokátska kancelária, Vazovova 9/A, Bratislava, proti uzneseniu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VI/3 GPt 117/21/1000-27 zo 4. februára 2022 a proti upovedomeniu Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. IV/1 Pz 126/22/1000-3 z 25. apríla 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 6. apríla 2022, jej doplnením zo 6. mája 2022 doručенým ústavnému súdu 10. mája 2022 a ďalším doplnením bez označenia dátumu doručенým ústavnému súdu elektronicky 23. mája 2022 domáha jednak vyslovenia porušenia čl. 17 ods. 2, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 8 ods. 2, čl. 38 ods. 2 a čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj čl. 6 ods. 1, 2 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. k. VI/3 GPt 117/21/1000-27 zo 4. februára 2022, ale tiež porušenia čl. 17 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy upovedomením generálnej prokuratúry č. k. IV/1 Pz 126/22/1000-3 z 25. apríla 2022. Požaduje tiež, aby bolo uznesenie generálnej prokuratúry č. k. VI/3 GPt 117/21/1000-27 zo 4. februára 2022 zrušené a generálnej prokuratúre uložené ďalej vo veci konať. Domáha sa okrem toho priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 15 000 eur a náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených listinných dôkazov vyplýva nasledovný skutkový stav veci:

3. Uznesením vyšetrovateľa ČVS: UIS-340/OISZ-2021 zo 14. septembra 2021 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie zo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. c) v spojení s ustanovením § 140 písm. c) a § 20 Trestného zákona.
4. Proti uzneseniu o vznesení obvinenia sťažovateľ podal sťažnosť ako riadny opravný prostriedok, a to do zápisnice o jeho výsluchu ako obvineného 14. septembra 2021, pričom v rámci výsluchu uviedol aj dôvody sťažnosti. Následne 29. septembra 2021 podal písomné dôvody sťažnosti aj prostredníctvom obhajkyne, ktoré boli toho istého dňa doručené vyšetrovateľovi.
5. Uznesením generálnej prokuratúry č. k. VI/3 GPt 117/21/1000-27 zo 4. februára 2022 bola sťažnosť zamietnutá. O podanej sťažnosti rozhodovala generálna prokuratúra preto, lebo uznesenie o vznesení obvinenia vydal vyšetrovateľ po predchádzajúcom súhlase dozorového prokurátora, v dôsledku čoho prešla právomoc rozhodnúť o sťažnosti na generálnu prokuratúru.
6. Popri ústavnej sťažnosti podal sťažovateľ generálnej prokuratúre aj návrh na zrušenie uznesenia generálnej prokuratúry č. k. VI/3 GPt 117/21/1000-27 zo 4. februára 2022, ako aj uznesenia vyšetrovateľa ČVS: UIS-340/OISZ-2021 zo 14. septembra 2021, a to postupom podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku, keďže týmito uzneseniami mal byť porušený zákon v jeho neprospech.
7. Z upovedomenia generálnej prokuratúry č. k. IV/1 Pz 126/22/1000-3 z 25. apríla 2022 vyplýva, že generálny prokurátor nemá nadriadeného prokurátora, a preto jeho rozhodnutie nie je oprávnený zrušiť postupom podľa § 363 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku žiadny prokurátor činný v Slovenskej republike, a to bez ohľadu na skutočnosť, či rozhodnutie podpísal sám generálny prokurátor alebo na jeho podpísanie splnomocnil ktoréhokoľvek iného prokurátora. Preto o návrhu sťažovateľa sa nebude vôbec konať.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Uznesením generálnej prokuratúry č. k. VI/3 GPt 117/21/1000-27 zo 4. februára 2022 boli podľa názoru sťažovateľa porušené jeho označené práva podľa ústavy, listiny a dohovoru, a to tým, že sa generálna prokuratúra vôbec nezaoberala písomným odôvodnením podanej sťažnosti. Z jej uznesenia je zrejmé, že sa prokurátorka generálnej prokuratúry s obsahom písomného odôvodnenia sťažnosti neoboznámila a žiadnym spôsobom naň nereagovala, ako keby písomné dôvody ani neboli súčasťou spisu. Možné je aj to, že prokurátorka generálnej prokuratúry spis dôsledne neštudovala a písomné odôvodnenie podanej sťažnosti prehliadla. Obhajkyňa sťažovateľa sa nepodarilo zistiť, či v čase rozhodovania generálnej prokuratúry o sťažnosti písomné odôvodnenie sťažnosti bolo alebo nebolo súčasťou spisu, keďže obhajkyňa sa neumožnilo nahliadnuť do spisu.
9. V súvislosti s upovedomením generálnej prokuratúry č. k. IV/1 Pz 126/22/1000-3 z 25. apríla 2022 sťažovateľ uvádza, že hoci o jeho sťažnosti proti uzneseniu vyšetrovateľa o vznesení obvinenia rozhodoval prokurátor generálnej prokuratúry, ktorý bol na to poverený generálnym prokurátorom, nezakladá to dôvod na odňatie práva sťažovateľa podať návrh na zrušenie uznesenia vyšetrovateľa a generálnej prokuratúry o vznesení obvinenia postupom podľa § 363 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku a na preskúmanie týchto uznesení.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Ústavnú sťažnosť treba považovať za neprípustnú.

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

12. Podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, ktorý je neprípustný.

13. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

14. Ústavný súd poukazuje na to, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity, ktorý je vyvoditeľný z čl. 127 ods. 1 ústavy, spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Koncepcia konania o ústavnej sťažnosti je založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej moci, a preto nemôže nahrádzať ich činnosť. Jeho úlohou je v súlade s čl. 124 a nasl. ústavy ochrana ústavnosti, a nie tzv. bežnej zákonnosti, resp. protiprávnosti. Z tohto pohľadu je nevyhnutnou podmienkou konania, ktorá musí byť pred podaním ústavnej sťažnosti splnená, vyčerpanie všetkých procesných prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje.

15. Inými slovami, právomoc ústavného súdu je vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Teda právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

16. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ sa z dôvodov uvedených v podanej ústavnej sťažnosti domáha v podstate revízie postupu a určenia skutkových a právnych dôvodov, ktoré viedli orgány činné v trestnom konaní k ich posúdeniu podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku, teda k vzneseniu obvinenia sťažovateľovi, a to (v konečnom dôsledku) vo vzťahu k stanovisku generálneho prokurátora, ktorý nepovažoval za možné revidovať postupom podľa § 363 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku svoje vlastné rozhodnutie o zamietnutí sťažnosti podanej sťažovateľom proti uzneseniu vyšetrovateľa o vznesení obvinenia. Ústavný súd už v obdobných prípadoch opakovane zdôraznil, že trestné konanie od svojho začiatku až do konca je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania

jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (III. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 197/08, I. ÚS 314/09). Ústavný súd zastáva názor, že nie je iba jeho povinnosťou ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú, a to prednostne, napr. všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti, prípadne iné orgány verejnej moci na to určené.

17. Osobitne je potrebné uviesť, že vznesenie obvinenia je dôležitým procesným úkonom, pretože týmto úkonom sa proti určitej osobe začína trestné stíhanie za konkrétny skutok, ktorý je trestným činom, a súčasne sa určuje aj jej procesné postavenie v trestnom konaní ako obvineného. Nie je však potrebné, aby trestná činnosť bola spoľahlivo preukázaná, ako to je v prípade obžaloby. Otázka dôvodnosti vznesenia obvinenia je predmetom celého trestného konania a ústavnému súdu v tejto súvislosti prináleží zaoberať sa otázkou ochrany základných práv a slobôd zásadne až po jeho skončení (s výnimkou niektorých špecifických situácií, najmä pokiaľ ide o zásah do osobnej slobody sťažovateľa väzbou), teda po vyčerpaní všetkých procesných prostriedkov, ktoré obvinenému, resp. obžalovanému Trestný poriadok poskytuje.

18. Ústavný súd teda v okolnostiach danej veci konštatuje, že trestná vec sťažovateľa sa v čase podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu nachádzala v tzv. prípravnom konaní, v ktorom sa sťažovateľ bráni obvineniu vznesenému proti jeho osobe spôsobom dostupným v jednotlivých fázach konania, pričom o dôvodnosti, a teda aj zákonnosti a ústavnosti jeho trestného stíhania meritórne zatiaľ všeobecný súd nerozhodoval. Z uvedeného okrem iného vyplýva, že platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľovi ako obvinenému a prípadne aj v ďalšom štádiu trestného konania (po eventuálnom podaní obžaloby) ako obžalovanému právne účinným spôsobom namietat' porušenie základných práv a slobôd garantovaných ústavou vrátane ním označeného práva na inú právnu ochranu. K jeho porušeniu malo podľa sťažovateľa sprostredkovane dôjsť aj v dôsledku postupu generálneho prokurátora v predmetnej trestnej veci, primárne však už vznesením obvinenia a ďalšími procesnými úkonmi, čo podľa sťažovateľa generálny prokurátor nevyhodnotil v súlade so zákonom a nerevidoval, hoci mohol. Procesné záruky zabezpečujúce zákonnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní a všeobecných súdov (prípadne ochranu pred jej porušením) pritom vyplývajú z II. časti (predsúdne konanie) tretej hlavy prvého dielu (dozor prokurátora), ako aj III. časti (súdne konanie) druhej hlavy (preskúmanie a predbežné prejednanie obžaloby), prípadne šiestej hlavy (odvolanie a konanie o ňom) alebo ôsmej hlavy (mimoriadne opravné prostriedky) Trestného poriadku (I. ÚS 756/2016, I. ÚS 619/2016, IV. ÚS 612/2018, I. ÚS 77/2019).

19. Inými slovami, sťažovateľ sa naďalej bráni proti vznesenému obvineniu v prebiehajúcom proti nemu vedenom trestnom konaní a čiastkovým prvkom takého obranného postupu bol návrh generálnemu prokurátorovi na kasáciu uznesenia o vznesení obvinenia zákonom ustanoveným postupom, ktorý ho však neakceptoval (v opačnom prípade by sa sťažovateľ obvinenia zbavil, ide teda o účinný prostriedok nápravy). Sťažovateľ však môže vo svojej obrane pokračovať ďalšími účinnými prostriedkami, ako je konštatované v predchádzajúcich bodoch. Predovšetkým súd má

možnosť eliminovať už v úvode súdneho konania procesné nedostatky prípravného konania brániace ďalšiemu postupu v konaní proti obvinenému, najmä z hľadiska porušenia práv obhajoby, a v takom prípade obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi. Ak o také chyby nejde, konanie pokračuje aj s prípadným využitím riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov (sťažovateľom ako stranou), keď je možné zákonom ustanoveným spôsobom napádať aj chyby postupu (trestného stíhania) predchádzajúceho meritórnemu rozhodnutiu. Právomoc v prípravnom konaní prokurátora a v súdnom konaní súdov jednotlivých stupňov predchádza právomoci ústavného súdu. Ak by ústavný súd preskúmaval už samotné vznesenie obvinenia (vrátane postupu generálneho prokurátora pri zákonom mu zverenom prednostnom prieskumnom postupe), princíp subsidiarity by bol hrubo porušený a právomoc ústavného súdu by bola prekročená (IV. ÚS 80/2022).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. júla 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu